

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΚΕΦ. 2

Σύνθετη Κεφαλαιοποίηση και Σειρές Πληρωμών

Ε.Φ. Μαγείρου

Επιμέλεια σημειώσεων: Δ. Κ. Βασιλάκης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

2.1	Λογαριασμοί Σύνθετου Τόκου.....	3
2.1.1	Γενικά.....	3
2.1.2	Κίνηση λογαριασμού σύνθετου τόκου.....	3
2.1.3	Τύποι Αριθμού Κεφαλαιοποιήσεων – Χρόνου.....	6
2.2	Αλγεβρική Παρουσίαση Λογαριασμών Σύνθετου Τόκου	8
2.3	Σειρές Πληρωμών	11
2.3.1	Τελική Αξία Ομοιόμορφης Σειράς Πληρωμών.....	11
2.3.2	Παρούσα Αξία Ομοιόμορφης Σειράς Πληρωμών.....	12
2.3.3	Εφαρμογές.....	13

2.1 Λογαριασμοί Σύνθετου Τόκου

2.1.1 Γενικά

Σε αυτούς:

- Καθορίζονται ημερομηνίες απόδοσης τόκων
- Οι τόκοι συμφωνείται να προστεθούν στο υπόλοιπο (αν δεν γίνει ανάληψη).
- Οι ημέρες απόδοσης τόκων λέγονται ημέρες κεφαλαιοποίησης ή κεφαλαιοποιήσεις.
- Οι κεφαλαιοποιήσεις γίνονται περιοδικά π.χ. ανά εξάμηνο, ανά μήνα αλλά και συνεχώς.
- Οι τόκοι μεταξύ κεφαλαιοποιήσεων υπολογίζονται κατά τη σύμβαση του λογαριασμού, θα θεωρήσουμε ότι υπολογίζονται όπως στους λογαριασμούς απλού τόκου που είπαμε προηγουμένως.

Οι λογαριασμοί αυτοί χαρακτηρίζονται συνήθως από:

1. Την συχνότητα κεφαλαιοποιήσεων που αναφέρεται ως αριθμός κεφαλαιοποιήσεων ανά έτος και συμβολίζεται με n ή m . Η περίοδος κεφαλαιοποίησης είναι επομένως $\frac{1}{n}$ σε έτη.
2. Το ονομαστικό επιτόκιο, έστω $a\%$, που δηλώνει το επιτόκιο απλού τόκου που χρησιμοποιείται μεταξύ κεφαλαιοποιήσεων. Θα θεωρήσουμε ονομαστικό επιτόκιο που ΔΕΝ μεταβάλλεται στον χρόνο.

Συμβολισμός ονομαστικού επιτοκίου $j_{(n)} = a\%$ (δεν πληροφορεί για τις ημέρες κεφαλαιοποίησης, μόνο για τη συχνότητά τους).

Γράφουμε π.χ. $j_{(12)} = 5\%$, $j_{(2)} = 3\%$, $j_{(1)} = 4\%$. Στην πρώτη περίπτωση έχουμε μηνιαία κεφαλαιοποίηση, στην δεύτερη εξαμηνιαία, στην τελευταία ετήσια.

2.1.2 Κίνηση λογαριασμού σύνθετου τόκου

Έστω $j_{(2)} = 10\%$, με κεφαλαιοποιήσεις κάθε 1/1 και 1/7.

Κινήσεις: κατάθεση 100€ την 1/1 και 50€ την 1/4. Τι ποσό έχει την 1/1 του επόμενου έτους;

Το «βιβλιάριο» θα δείξει τα εξής:

Ημερομηνία	Κίνηση	Υπόλοιπο	Παρατήρηση
1/1	100	100	Άνοιγμα
1/4	50	150	
1/7	6,25	156,25	Τόκοι
1/1	7,81	164,1	Τόκοι

Αν την 1/10 είχαμε αποσύρει ποσό 6.25 € (τόκοι) θα είχαμε την εικόνα:

Ημερομηνία	Κίνηση	Υπόλοιπο
1/1	100	100
1/4	50	150
1/7	6,25	156,25
1/10	-6,25	150
1/1	7,66	157,66

Οι τελευταίοι τόκοι είναι όντως $156.25 \cdot \frac{3}{12} \cdot 10\% + 150 \cdot \frac{3}{12} \cdot 10\% = 7.66$

Παράδειγμα:

Σε λογαριασμό $j_{(2)}=10\%$, τοποθετούμε ποσό A , 3 μήνες πριν την κεφαλαιοποίηση. Χωρίς να κάνουμε άλλη κίνηση κλείνουμε έντοκα τον λογαριασμό 3 έτη και ένα μήνα μετά το άνοιγμά του. Τι ποσό θα έχει ο λογαριασμός; (έντοκα)

Η πρώτη κεφαλαιοποίηση θα γίνει μετά 3 μήνες (από άνοιγμα) και το υπόλοιπο θα είναι $A \cdot (1 + 10\% \cdot \frac{3}{12})$.

Κεφαλαιοποιήσεις θα γίνουν σε 3+6, 3+12, 3+18 μήνες και πριν τον μήνα 31. Άρα η τελευταία θα γίνει για ακέραιο x ώστε $3 + 6x \leq 37$. Άρα $6x \leq 34 \Rightarrow x \leq \frac{34}{6}$. Άρα

$x = 5$. Επομένως θα γίνουν άλλες 5 κεφαλαιοποιήσεις και το ποσό μετά $3 + 5 \cdot 6$ μήνες θα είναι:

$$A \left(1 + 10\% \cdot \frac{3}{12} \right) \left(1 + 10\% \cdot \frac{6}{12} \right)^5$$

θα αποσύρουμε τα χρήματα μετά άλλους $37 - 33 = 4$ μήνες και το τελικό ποσό θα είναι:

$$A \left(1 + 10\% \cdot \frac{3}{12} \right) \cdot \left(1 + 10\% \cdot \frac{6}{12} \right) \cdot \left(1 + 10\% \cdot \frac{4}{12} \right) = 1.2874A.$$

□

Ερώτηση:

Πότε θα πρέπει να κλείσω τον λογαριασμό του προηγούμενου παραδείγματος ώστε να εισπράξω $A+50\%$;

Συμβολικά, έστω T_1 ο χρόνος πριν την 1^η κεφαλαιοποίηση, K ακέραιος αριθμός κεφαλαιοποιήσεων και T_2 ο χρόνος μετά την τελευταία.

Προφανώς, για τη γενική περίπτωση που έχουμε κάποιο $j_{(n)}$: $0 \leq T_1, T_2 \leq \frac{1}{n}$ έτη. Αν ο λογαριασμός έχει ονομαστικό $j_{(n)}$, το τελικό ποσό θα είναι:

$$A \cdot (1 + j_{(n)} T_1) \cdot \left(1 + j_{(n)} \frac{1}{n}\right)^K \cdot (1 + j_{(n)} T_2)$$

και πρέπει να εξισωθεί με το ζητούμενο ποσό.

$$\text{Στην ερώτησή μας είναι: } A \left(1 + 10\% \cdot \frac{3}{12}\right) \left(1 + 10\% \cdot \frac{1}{2}\right)^K (1 + 10\% \cdot T_2) = 1.5A$$

$$\text{ή } 1.05^K \cdot (1 + 0.10 \cdot T_2) = 1.463$$

$$\text{Όπου } K \text{ ακέραιος } 0 \leq T_2 \leq \frac{1}{2} \Rightarrow 1 \leq 1 + 0.10 T_2 \leq 1.05$$

$$\text{Προφανώς λοιπόν: } 1.05^K \leq 1.05^K \cdot (1 + 0.10 \cdot T_2) = 1.463 \leq 1.05^{K+1}$$

$$\text{Άρα: } 1.05^K \leq 1.463 \leq 1.05^{K+1}$$

$$\text{Παίρνοντας λογάριθμους και διαιρώντας } K \leq \frac{\log 1.463}{\log 1.05} \leq K + 1$$

$$\text{Άρα: } K = \left\lfloor \frac{\log 1.463}{\log 1.05} \right\rfloor = \lfloor 7.8 \rfloor = 7$$

$\lfloor x \rfloor$: ο μεγαλύτερος ακέραιος μικρότερος του x .

Βρίσκουμε το T_2 θέτοντας:

$$1.05^7 (1 + 0.1 \cdot T_2) = 1.463$$

$$1.407 \cdot (1 + 0.1 \cdot T_2) = 1.463 \Rightarrow T_2 = 0.40 \text{ έτη}$$

□

$$\text{Ο τύπος του υπολοίπου } \boxed{\left(1 + j_{(n)} T_1\right) \cdot \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^K \cdot (1 + j_{(n)} T_2)}$$

ονομάζεται τύπος Μεικτού Τόκου, ακριβής αλλά δύσχρηστος.

2.1.3 Τύποι Αριθμού Κεφαλαιοποιήσεων – Χρόνου

Για $T_1 = T_2 = 0$, το υπόλοιπο μετά από K κεφαλαιοποιήσεις είναι $S_K = A \cdot \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^K$.

Ο χρόνος που θα έχει μεσολαβήσει είναι $T = K \cdot \frac{1}{n}$ έτη (γιατί;).

Γράφοντας $K = T \cdot n$ ο τύπος γίνεται $S_K = S_T = A \cdot \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^{nT}$

$$\text{ή} \quad S_T = A \cdot \left[\left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^n \right]^T$$

Ο όρος $\left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^n$ είναι η συσσώρευση μοναδιαίου ποσού σε 1 έτος. Η πράξη της συσσώρευσης έχει απόδοση απλού τόκου που ονομάζεται πραγματικό επιτόκιο i_{π}

Είναι προφανώς (θυμηθείτε τον τύπο της απόδοσης απλού τόκου):

$$i_{\pi} = \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^n - 1$$

Παράδειγμα:

Ποια τα αντίστοιχα πραγματικά επιτόκια για $j_{(2)} = 10\%$, $j_{(12)} = 5\%$, $j_{(1)} = 8\%$;

Είναι:

$$i_{\pi}(j_{(2)} = 10\%) = 1.05^2 - 1 = 10.25\%$$

$$i_{\pi}(j_{(12)} = 5\%) = \left(1 + \frac{0.05}{12}\right)^{12} - 1 = 5.12\%$$

$$i_{\pi}(j_{(1)} = 8\%) = 8\% \quad \underline{\text{αλλά}} \quad j_{(1)} \text{ ΟΧΙ απλός τόκος!}$$

□

Προφανώς για n μεγάλο:

$$i_{\pi}(j_{(n)} = a) = \left(1 + \frac{a}{n}\right)^n - 1 \cong e^a - 1$$

$$\text{Π.χ. για } a = 5\%: \quad i_{\pi}(j_{(\infty)} = 5\%) = e^{0.05} - 1 = 5.13\%$$

που είναι πιο κοντά στο i_{π} του $j_{(12)}$!

Σύμφωνα με όσα είπαμε, μπορούμε να γράψουμε:

$$S_T = A \cdot (1 + i_{\pi p})^T$$

Ο τύπος ισχύει όταν έχουμε κίνηση που αρχίζει και τελειώνει σε κεφαλαιοποίηση.

Για μικρά επιτόκια είναι πολύ ακριβής ακόμα και αν το T δεν είναι ακέραιο πολλαπλάσιο της περιόδου κεφαλαιοποίησης.

Παράδειγμα:

Έστω λογαριασμός με $j_{(1)} = 10\%$. Κάνουμε τοποθέτηση για δύομισι έτη. Ποιο το υπόλοιπο για $A = 1$;

Ακριβής Υπολογισμός: $1 \cdot 1.10^2 \cdot 1.05 = 1.2705$ (τύπος μεικτού τόκου)

Προσεγγιστικός: $1.10^{2.5} = 1.2691$

□

Αιτιολόγηση:

$$(1 + j_{(n)} T_1) \cdot \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^K = \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n} \cdot n \cdot T_1\right) \cdot \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^K$$

Αλλά για x μικρό: $(1 + x)^T \cong 1 + Tx$

$$\text{Και } \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n} n T_1\right) \cong \left[\left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^n\right]^{T_1}$$

$$\text{Επίσης: } \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^K = \left[\left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^n\right]^{T'} \quad \text{όπου } T' = K \cdot \frac{1}{n} \quad (\text{ο χρόνος που αντιστοιχεί σε } K \text{ περιόδους κεφαλαιοποίησης}).$$

$$\text{Άρα τελικά: } (1 + j_{(n)} T_1) \cdot \left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^K \cong \left[\left(1 + \frac{j_{(n)}}{n}\right)^n\right]^{T_1 + T'} = (1 + i_{\pi p})^{T_1 + T'}$$

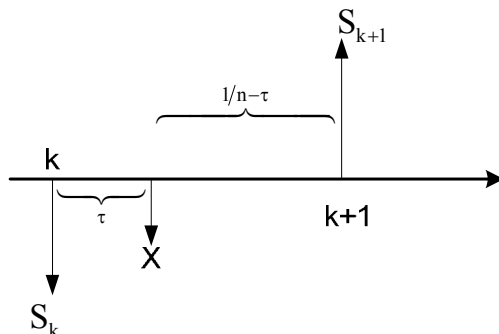
Όπου $T = T' + T_1$ ο συνολικός χρόνος.

$$\text{Δηλαδή: } S_T \cong A \cdot (1 + i_{\pi p})^T$$

2.2 Αλγεβρική Παρουσίαση Λογαριασμών Σύνθετου Τόκου

Προσπάθεια εύρεσης τύπου αντίστοιχου της ευθείας μεθόδου.

Αρκεί να υπολογίσουμε τα S_K , δηλαδή τα υπόλοιπα σε (ακέραιες) στιγμές κεφαλαιοποίησης $K = 0, 1, 2, \dots$

Έστω ότι ο λογαριασμός άνοιξε την K στιγμή κεφαλαιοποίησης με ποσό S_K και έγινε κατάθεση ποσού X , χρόνο τ μετά την κεφαλαιοποίηση.

Από την ευθεία μέθοδο του απλού τόκου είναι:

$$S_{K+1} = S_K \cdot \left(1 + j_{(n)} \cdot \frac{1}{n} \right) + X \left[1 + j_{(n)} \cdot \left(\frac{1}{n} - \tau \right) \right] \quad \text{ή}$$

$$S_{K+1} = S_K \cdot (1 + p) + \hat{X}_{K+1} \quad K = 0, 1, 2, \dots$$

όπου $p = \frac{j_{(n)}}{n}$ (αριθμός, ΟΧΙ επιτόκιο!) και $\hat{X}_{K+1}$, τα έντοκα αποτελέσματα των κινήσεων μεταξύ της K και της $K + 1$ κεφαλαιοποίησης.

Η προηγούμενη σχέση είναι μία εξίσωση διαφορών πρώτης τάξης! (σταθεροί συντελεστές)

Η λύση της δίνει το S_K κατευθείαν για οποιοδήποτε K συναρτήσει των $\hat{X}_K$ χωρίς λύση των αναδρομικών.

Εξετάζοντας την εξίσωση διαφορών έχουμε:

$$S_1 = S_0(1 + p) + \hat{X}_1$$

$$S_2 = S_1(1 + p) + \hat{X}_2 \Rightarrow S_2 = S_0(1 + p)^2 + \hat{X}_1(1 + p) + \hat{X}_2$$

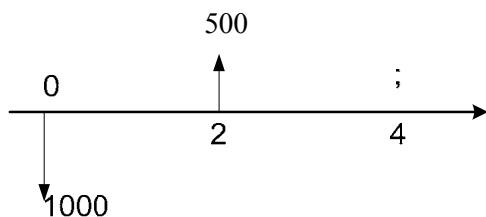
$$S_3 = S_2(1 + p) + \hat{X}_3 \Rightarrow S_3 = S_0(1 + p)^3 + \hat{X}_1(1 + p)^2 + \hat{X}_2(1 + p) + \hat{X}_3$$

και γενικά:

$$S_K = S_0(1 + p)^K + \sum_{j=1}^K \hat{X}_j \cdot (1 + p)^{K-j}$$

Παράδειγμα 1:

$j_{(1)} = 10\%$. Τοποθετώ σε στιγμή κεφαλαιοποίησης 1.000 €, μετά από 2 χρόνια κάνω ανάληψη 500 €, κλείνω τον λογαριασμό σε άλλα 2 χρόνια. Ποιο το υπόλοιπο;

$$S_4 = 1000 \cdot 1.10^4 - 500 \cdot 1.10^2 = 859.1 \text{ €}$$

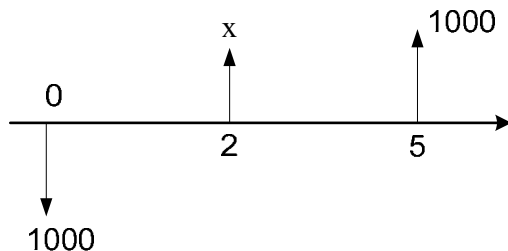
Όντως σε 2 χρόνια έχω υπόλοιπο $S_2 = 1000 \cdot 1.10^2 - 500 = 710 \text{ €}$

Στο 4^ο έτος έχω $S_4 = 710 \cdot 1.10^2 = 859.1 \text{ €}$

□

Παράδειγμα 2:

Σε ένα λογαριασμό $j_{(2)} = 10\%$. τοποθετώ 1.000 €. Ποια ανάληψη μπορώ να κάνω σε 2 έτη ώστε σε 5 έτη να κλείσω εισπράττοντας πάλι 1.000 €;

Πρέπει $1000 \cdot 1.05^{10} - x \cdot 1.05^6 = 1000$ ή διαιρώντας δια 1.05^6

$$1000 \cdot 1.05^4 - x - \frac{1000}{1.05^6} = 0 \Rightarrow X = 469.3 \text{ €}$$

□

Το παράδειγμα αυτό μας δείχνει το εξής:

Αν σε ένα πρόβλημα κλείνουμε τον λογαριασμό σε χρόνο (κεφαλαιοποίηση) K θα είναι:
 $-X_K = S_K$ (όπου X_K ύψος ανάληψης).

Και ο τύπος γράφεται αν επιπλέον $S_0 = \hat{X}_0$:

$$S_K = \hat{X}_0(1+p)^K + \sum_{j=1}^K \hat{X}_j \cdot (1+p)^{K-j} - X_K \text{ δηλαδή } \sum_{j=0}^K \hat{X}_j(1+p)^{K-j} = 0$$

που είναι ισοδύναμος με τον

$$\boxed{\sum_{j=0}^K \widehat{X}_j (1+p)^{m-j} = 0} \quad (\text{όπου } m \text{ αυθαίρετο})$$

Ο όρος $(1+p)^{m-j}$ φέρνει το ποσό $\widehat{X}_j$ «έντοκα» στο m - δίνει ένα ισοδύναμο στο m .
 Η εξίσωση αυτή λέει ότι το άθροισμα των ισοδύναμων πρέπει να μηδενίζεται.

Στο προηγούμενο παράδειγμα (παρ. 2) διαλέγουμε χρόνο ισοδυναμίας τα 2 έτη.

Το αρχικό ποσό των 1000 € γίνεται $1000 \cdot 1.05^4$ (γιατί;),

ενώ το τελικό -1000 γίνεται $\frac{-1000}{1.05^6}$ (γιατί;).

Ενώ το άγνωστο ποσό παραμένει X .

$$\text{Άρα η σχέση ισοδυναμίας γράφεται } 1000 \cdot 1.05^4 - X - \frac{1000}{1.05^6} = 0$$

που είναι ίδια όπως προηγουμένως.

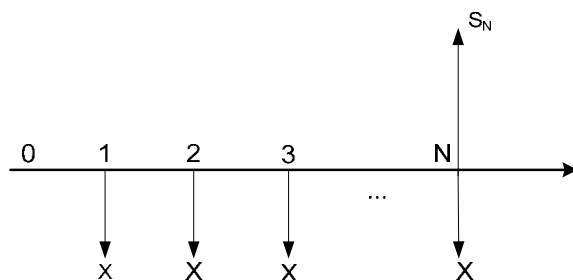
2.3 Σειρές Πληρωμών

Μία Σειρά Πληρωμών (ΣΠ) αναφέρεται σε ποσά $X_1, X_2, \dots, X_n, \dots$ που ανακύπτουν σε ισαπέχουσες χρονικές στιγμές. Λέγεται εναλλακτικά και ράντα ή annuity.

Αν $X_j = X \quad \forall j$, τότε έχουμε Ομοιόμορφη Σειρά Πληρωμών.

2.3.1 Τελική Αξία Ομοιόμορφης Σειράς Πληρωμών

Έστω ότι τα $X_k (=X)$ ανακύπτουν σε στιγμές κεφαλαιοποίησης λογαριασμού $j_{(n)}$ $k=1, 2, \dots, N$. Τι ποσό θα έχει συσσωρευθεί στο N ;

Με βάση την ισοδυναμία στο N είναι:

$$S_N = X(1+p)^{N-1} + X(1+p)^{N-2} + \dots + X =$$

$$= X \left[(1+p)^{N-1} + (1+p)^{N-2} + \dots + 1 \right]$$

Όπου $p = \frac{j_{(n)}}{n}$

Παρένθεση: Άθροιση Όρων Γεωμετρικής Προόδου:

Έστω $Q_n = \alpha + \alpha\lambda + \dots + \alpha\lambda^n$

Είναι $\lambda Q_n = \alpha\lambda + \alpha\lambda^2 + \dots + \alpha\lambda^n + \alpha\lambda^{n+1}$

Άρα $Q_n - \lambda Q_n = \alpha - \alpha\lambda^{n+1}$

ή $Q_n = \frac{\alpha\lambda^{n+1} - \alpha}{\lambda - 1}$

Αν $|\lambda| < 1$: $\lim_{n \rightarrow \infty} Q_n = \frac{\alpha}{1 - \lambda}$

Αν $|\lambda| \geq 1$: το όριο αποκλίνει.

□

$$\text{Άρα: } S_N = X \frac{(1+p)^N - 1}{1+p-1} = X \frac{(1+p)^N - 1}{p}$$

Ο συντελεστής του X γράφεται:

$$S(N,p) = \frac{(1+p)^N - 1}{p} \quad (\text{τελική αξία μίας ομοιόμορφης Σ.Π. που πληρώνει μία μονάδα σε}$$

κάθε στιγμή κεφαλαιοποίησης, ξεκινώντας από την επόμενη στιγμή)

Παράδειγμα:

Τοποθετούμε σε τέλος εξαμήνου ποσό 100 € σε λογαριασμό με $j_{(2)} = 5\%$. Τι ποσό έχουμε μετά από 5 έτη;

Είναι $N = 2 \cdot 5 = 10$ κεφαλαιοποιήσεις

$$p = \frac{j_{(n)}}{n} = \frac{5\%}{2} = 2.5\%$$

$$\text{Άρα: } S = 100 \cdot S(10, 2.5\%) = 100 \cdot \frac{1.025^{10} - 1}{0.025} = 1120.3\text{€}$$

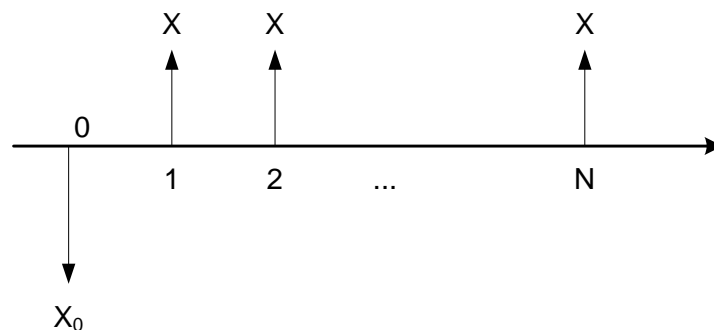
□

Προφανώς:

- $S(N,p) \geq N$ με ισότητα για $p = 0$
- $S(N,p)$ είναι αύξουσα συνάρτηση του p .

2.3.2 Παρούσα Αξία Ομοιόμορφης Σειράς Πληρωμών

Θέλω να κάνω αναλήψεις ποσού X σε κεφαλαιοποιήσεις λογαριασμού με $j_{(n)}$ γνωστό, N φορές, ξεκινώντας από μία κεφαλαιοποίηση μετά. Τι ποσό πρέπει να καταθέσω αρχικά;

Με ισοδυναμία πάλι στο N :

$$X_0 \cdot (1+p)^N - [X \cdot (1+p)^{N-1} + X \cdot (1+p)^{N-2} + \dots + X] = 0$$

$$\text{ή} \quad X_0 \cdot (1+p)^N - X \cdot S(N,p) = 0$$

$$\text{ή} \quad X_0 = X \cdot \frac{S(N,p)}{(1+p)^N} = X \cdot \frac{1 - (1+p)^{-N}}{p}$$

ο συντελεστής του X συμβολίζεται με $\alpha(N,p) = \frac{1 - (1+p)^{-N}}{p}$

Προφανώς:

- $\alpha(N,p) \leq N$ με ισότητα για $p = 0$
- $\alpha(N,p)$ είναι φθίνουσα συνάρτηση του p .

$$\text{Αν } p > 0 \text{ τότε } \lim_{N \rightarrow \infty} \alpha(N,p) = \alpha(\infty, p) = \frac{1}{p}$$

Δηλαδή έχουμε μία άπειρη σειρά πληρωμών (ράντα στο διηνεκές).

2.3.3 Εφαρμογές

Εφαρμογή 1:

Τι ποσό πρέπει να καταθέσω για να εισπράττω από λογαριασμό, 1000€ τον μήνα για 10 χρόνια με $j_{(12)} = 5\%$;

$$\text{Είναι } N = 10 \cdot 12 = 120 \quad p = \frac{j_{(12)}}{12} = \frac{0.05}{12} = 0.416\%$$

$$\text{Άρα } X_0 = 1000 \cdot \alpha(120, 0.416\%) = 1000 \cdot 94.316 = 94316 \text{ €}$$

Για άπειρα χρόνια το ποσό είναι

$$X_0 = 1000 \cdot \alpha(\infty, 0.416) = \frac{1000}{0.00416} = 240,384.6 \text{ €}$$

□

Εφαρμογή 2:

Μια ομολογία δίνει τοκομερίδιο 1€ ανά μήνα. Ποια η αξία της αν $j_{(12)} = 6\%$; Θεωρήστε απεριόριστη τη ζωή της.

$$\text{Είναι: } p = \frac{6\%}{12} = 0.005 \text{ και η αξία της είναι } P = 1 \cdot \alpha(\infty, 0.5\%) = \frac{1}{0.005} = 200 \text{ €}$$

□

Εφαρμογή 3:

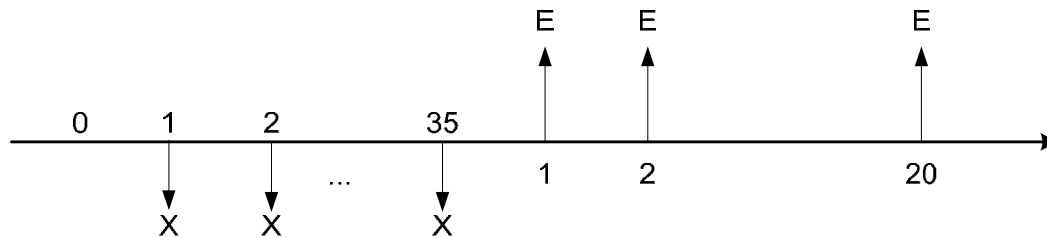
Μια ομολογία δίνει 1€ ετησίως και υπάρχει $j_{(1)} = 5\%$. Ποια η αξία της; (απεριόριστη ζωή)

Είναι $p = 5\%$ και η αξία είναι $P = 1 \cdot \alpha(\infty, 5\%) = \frac{1}{0.05} = 20 \text{ €}$

□

Εφαρμογή 4:

Εργαζόμενος θέλει να δημιουργήσει ένα κεφάλαιο καταθέτοντας ποσό X ετησίως επί 35 έτη ώστε να μπορεί να εισπράττει ετησίως ποσό E επί 20 έτη μετά την 35ετία (σύνταξη). Ποιο το X αν ισχύει $j_{(1)} = 5\%$;

Θεωρούμε στιγμή ισοδυναμίας το έτος 35. Θα πρέπει η αξία (τελική) των εισφορών στο 35 να ισούται με την (παρούσα) αξία των E στο 35, δηλαδή:

$$X \cdot S(35, 5\%) - E \cdot \alpha(20, 5\%) = 0$$

ή
$$X = \frac{E \cdot \alpha(20, 5\%)}{S(35, 5\%)} = 0.138 \cdot E$$

Ερμηνεύετε το αποτέλεσμα.

Επαναλάβετε το πρόβλημα, αλλά με τέτοιο $j_{(12)}$ που να δίνει $i_{\pi p}(j_{(12)}) = 5\%$.

Απάντηση: Πάλι $X = 0.138 \cdot E$.

□